

Brassóban, Nagy- s Czérna-utca sarkán
Papp Ferencz bitorraktára fölött,
hol a szerkesztő hététkor napokon délelőtt
9—11 óra között
és Bofonya, mester-utca 325. sz. alatt,
hol minden délután található.
A szellemi részét illető minden közle-
mény, valamint az
előfizetési pénzek és hirdetések
börmentesen ide küldendők.
Agy-küüllőmegyei érdekű közlemények
Horváth László
ársszerkesztőhöz Segesvárra küldendők,
a kis-küüllőmegyei érdekű közlemények
Gyöngyösi István
ársszerkesztőhöz Dicső-Szt.-Mártonba.

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

ELŐFIZETÉSI ÁR
helyben házhoz hordva vagy vidékre po-
tán megküldve:
Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr
negyedévre 1 frt 80 kr.
Külföldre egész évre 20 frank.
HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos gármond-sor vagy annak helye
5 kr. (1—10 sor 30 kr.) Nagyobb és több-
szöri hirdetéseknek kedvezmény.
Minden egyes hirdetés után külön 30
kr. bélyegdíj fizetendő.
Nyitott közlemény sora 10 kr.
Hirdetések és Nyit-tér előre fizetendő.
Kéziratok vissza nem adatnak

Az E. M. K. E. brassó- s nagy-küüllőmegyei választmányának hivatalos közlönye.

A brassói és erzsébetvárosi kir. törvényszékek s ezekhez tartozó brassói, fogarasi, hosszufalusi és zernesti, dicső-szentmártoni, erzsébetvárosi, hosszú-aszói, kőhalmi, medgyesi, nagy-sinki, segesvári és szent-ágotthai kir. járásbíróságok hivatalos hirdetője.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁRÓMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban a kiadóhivatalban. Budapest: Lang Lipót, Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukas és Mezei, Goldberger A., Eckstein Bernát, Bécsben: Daube G. L. és társa, Haasenstein és Vogler (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukas M.; Berlinben: Rudolf Mosse; Frankfurtban: Daube G. L. s társa hirdetési irodájában.

57-ik szám.

Brassó, Csütörtök, május 16-án.

V. évfolyam. 1889.

Az új kereskedelmi miniszterium.

A földművelés-, ipar- s kereskedelemügyi és a közmunka- s közlekedéstügyi miniszteriumok ügykörének új beosztásáról, illetőleg egy külön földművelési és külön kereskedelmi miniszterium felállításáról szóló törvény legfelsőbb szentesítést nyert. Ezzel tehát a kereskedelmi és iparügyek kivételnek a földművelési miniszterium jogköre alól, viszont a közmunka- és közlekedési miniszterium átadja vízépítészeti osztályát a földművelési miniszteriumnak.

Célja ezen új beosztásnak úgy a földművelés, mint az ipar és kereskedelem nagyobb gondozása.

A földművelési s vele rokon ügyek külön miniszteriumot kaptak. Magyarország ma még agrár-állam, szükséges tehát, hogy földművelése lehető gondos figyelemben részesíttessék az államhatalom részéről, mert adózóink túlnyomó része földműves. Daczára ennek tagadhatatlan, hogy elmaradtunk a nyugot rationalis gazdasága mögött, — a minek ugyan nem annyira az államhatalom, mint inkább sajátosságos viszonyaink az oka, folytonos birtokváltozásaink és más hasonló. Épen ezért igényel a földművelés nagyobb figyelmet, mert ma még államunk anyagi ereje földünkben van.

Más kérdés az, helyes-e ezen egyoldalú gazdasági rendszer? Helyes-e, hogy Magyarország teljesen a mezőgazdaságra legyen utalva, — kitéve annak, hogy egy-két rossz év ismét tönkre teszi rendezésnek indult államháztartásunkat? Alig hiszszük, hogy komoly nemzetgazdász ezt helyeselné, — el is tekintve attól, hogy az agrár államnak egy másik baja az, hogy az iparállamok kizsákmányolják.

Hazánkon ez a baj, ez a betegség régen rágódik már; a múltban elkövetett hibák megbosszulják magukat; kereskedelmünk kezdetleges, iparunk még nem erőteljes.

A mikor tehát a külön földművelési miniszterium a földművelés emelése érdekében szerveztetett, viszont az új kereskedelmi miniszterium hivatása lesz, helyre hozni a múlt bűneit e téren.

Igazságtalanság volna, csak elfogultsággal lehetne, be nem ismerni, hogy az utolsó évtizedben úgy kereskedelmünk, mint iparunk ha-

tározott előhaladást tett. Ámde viszont igazságtalanság volna az is, csak elfogultsággal lehetne ezt is, be nem vallani, hogy sok, végzetlen sok még ezen a téren a tennivaló s talán alig van tér, melyen ennyi volna. Mert ettől függ nemzetünk jóléte és vagyonosodása. Csak iparállam lehet valóban gazdag, csak iparállam lehet gazdaságilag független. A mely államnak behozatala több mint kivitele, a mely állam nem fedezheti maga szükségleteit, hanem már a mindennapi életben szükségességekkel a külföldre van utalva; a mely milliókat és milliókat küld ki idegen országba: az az állam gazdaságilag nem önálló, az gazdag állam nem lehet soha!

Fájdalom, hogy Magyarország is ezek közé tartozik. Megáldva a természettől minden lehető adománnyal, nyereseményekkel, kedvező földrajzi és éghajlati viszonyokkal, olcsó munkaerővel, annyi idő után sem volt képes ipart teremteni az országnak, s mert ipara nincs, nem lehet kereskedelme sem.

A multnak hibáit kell tehát helyrehozni, ipart s kereskedelmet teremteni az országnak és ezzel hazánk és nemzetünk vagyonosodását és jólétét előmozdítanunk.

Magyarországra ez kétszeresen nehéz az Ausztriával való közös vámterület s Ausztria előhaladott ipara miatt. A kezdő ipar csak óriási kedvezmények mellett veheti fel a versenyt a már megizmosodott, fejlett iparral szemben. És ha az állam kedvezményeket nyújt — láttuk a legközelebbi multban — visszatetszést szül Ausztriában, hol a kormány képviselője csak nem rég oly tapintatlanul viselte magát a magyar közlekedésügyi miniszterrel szemben.

És mégis le kell küzdeni e nehézségeket, teremteni kell hatalmas ipart s kereskedelmet ez országnak, hogy hódítsa meg magának saját piacát, terjeszkedjék ki a keletre, oda, hova földrajzi fekvése utalja. Ez lesz hivatása az új kereskedelmi miniszteriumnak, mely most rendelkezni fog mindazon eszközökkel, melyek ehhez szükségesek. Teljes összhangba hozva a vasuti tarifa-politikát a helyes kereskedelmi politikával, az államhatalomnak módjában van hatalmasan felkarolni az ipart és kereskedelmet.

Ép ezért csak örvendhetünk ezen új be-

osztásnak, mely csak üdvös eredményre vezethet. Azonban a legjobb törvény is rossz, ha gyenge, ahhoz nem értő kezekben van s viszont a legrosszabb is jó, ha erőteljes, szakértő vezetés alatt áll. Ép ezért, ha elbíráljuk magát az új beosztást, nem kicsinylendő kérdés az sem, — sőt főkérdés — kinek keze alá kerül az új kereskedelmi miniszterium? E tekintetben nyugodtan tekinthet Magyarország a jövőbe, mert a kereskedelmi miniszter Baross Gábor. Ez a név ma már magában véve garancia. A ki rövid minisztersége alatt oly sikert tudott elérni, mint ő; a ki annyi értéket tanúsított eddig is hazai iparunk és kereskedelmünk iránt, mint ő, annak kezében jó helyen tudhatja az ország iparát és kereskedelmét és azzal szemben kétszeresen van oka örvendenie az új szervezkedésnek.

Baross Gábor a tett embere és azt hiszszük, már legközelebb is lesz alkalmunk tapasztalni ezt a kereskedelem és ipar terén!

Belföld.

Brassó, május 15. (Az új földművelési miniszterium államtitkára.) A hivatalos lap f. hó 14-iki száma közölte Fejér Miklós pénzügyminiszteri tanácsos kinevezetését földművelési miniszteri államtitkárra.

Brassó, május 15. (Uj főispánok.) Lónyai Sándor Bereg-Ugocsa, Zsilinszky Mihály Csongrád-megye főispánjaivá kinevezettek.

Brassó, május 15. (A kultusminiszterium egy új terve.) A „Budapesti Hírlap” szerint a szabadelvű párt május 13-án tartott ülésén, a közoktatásügyi tárcza költségvetésének tárgyalásakor, élénk vita tárgyát képezte Csáky Albin miniszternek azon terve, hogy az előkelő családok fainak külön iskolát állítand fel. Hegedüs Sándor a miniszter eszméjét elítélte. Tudomására jutván az is, hogy ez iskolának felekezeti jellege leendő, felszólítja a minisztert, hogy ez eszmétől álljon el. Erre Csáky kijelentette, hogy a tervezett iskolába nemcsak a főrangnak vétetnek fel, azonban jellege katolikus lesz. Hegedüs Sándor a válaszzsal nem elégedett meg; mire azután Ivánka Imre szólalt fel, szintén a miniszter terve ellen. Hogy mennyiben hiteles ezen értesülés, arról ez ideig, még nincs tudomásunk.

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

A telefon.

— Népszerű természettani értekezés. —
(Folytatás.)

Ha az így rendben lévő egyik készülékbe belé-
szólunk, akkor a másik készüléket fülénél tartó sze-
mély a mondottakat tisztán meghallja. Ha már most
megfordítva, az veszi a készüléket szájához, ki az
imént hallgatódzott, akkor a másik (vagyis az előbb
beszélő) hallja meg a beszédet, s így tovább. Más
szóval: a telefon halló- és szócső is, mit a fel-
tálatlan leleményes módon egyesített.

A telefon e hangkeltésének az oka — bár elmé-
lete még nincsen egészen kiderítve — az indított vil-
lamosság. Mert ha mi beleszólunk, akkor az az ér-
mény vaslemezekre, mely a nyílást elfödi, az előidézett
hanghullámok következtében rezgésbe jön. S ennek
folytán — a szerint, a mint erősebben vagy gyengé-
bben rezeg — mindannyiszor érinti a villamdelejt; ez
a maga rendjén a vele összeköttetésben álló acélmág-
neset, a mi a csavarsodronyban villamfolyamot idéz
elő, vagyis a delejes egyensúlyban zavarokat keletke-
ztet. Erre az indított áramok legyőzvé azt az erőt,
mely eddig a készülékben maradni készletet, tovább
jutnak a drótvezetéken és pillanatnyi idő múlva beér-
kezvén a másik hasonló készülékbe, (mozgató erejük

nél fogva) ugyanolyan rezgésbe hozzák ennek a vas-
lemezkéjét, mire végre szabaddá lesz a hang — ha
ugyan fel nem fogná az ott hallgatózó fül.

Röviden elmondva, a hang átváltozik villamfo-
lyammá s így a mit az egyik készüléknél a belészóló
hangja okoz, ugyanazt teszi a másiknál a villamosság.
Látjuk tehát, hogy Reis a mágnesi rázkódások, Bell
pedig annak vonzásai által hozta létre a hangokat s
ezért, míg amaz készüléke csak zenei hangokat szült,
emez az artikulált, vagyis emberi beszéd hangjait is
visszaadja. De nemcsak a beszédet, hanem még a hang
színezetét, sőt a beszélő személy különféle hanghor-
dozásait is megkülönböztethetővé teszi.

Teljesen tisztán kivehető a hang Bell telefonján
60—70 kilométernyi távrolról, de jól érthető az még
több száz klm.-nyire is. A mi a belészólást illeti, szó-
tagolva s mintegy éneklő hangon kell beszélünk, —
mert a hangos, kiabáló beszédet épen nem halljuk meg
jobban, mint a hogy gondolnók.

Érdekes Graham Bell ama kijelentése, melyet ő
Londonban 1877. okt. 31-én tartott előadásakor arra
vonatkozólag tett, hogy miként jött ő arra a gondo-
latra, hogy a hangot villamosság segítségével adja to-
vább. Ő ugyanis atyja (Melville Bell, tanár) számára
kísérleteket tett az emberi hangról s e célból ismé-
telgette Helmholtz német fizikus kísérleteit a magán-
hangok rezgésszámának megméréséről, úgy hogy tu-

volákat hangoztatott villamosság által. És e közben
támadt neki az az eszméje, hogy ha a hangot egy
két hüvelyknyi dróton tova lehet szállítani, miért ne
lehetne azt (és pedig nemcsak az egyszerű magán-,
hanem az összetett mássalhangzókat is) akár mértfö-
ldre továbbítani? Hisz lényegében erre is csak azok
az elvek lesznek érvényesek!

Ilyenmü tépelődései közben készítette, roppant
nehézségekkel küzdve, már fentebb érintett komplikált
készülékeit, míg arra a mostani alakjára nem redu-
kálta, melylyel a francia akadémia legnagyobb kitün-
tetését, az 50.000 frankos nagy Volta-díjat elnyerte.
Ilyen feltalálónak már — azt hiszem — érdemes lenni!

Minden művelt állam gyakorlati kísérleteket tett.
Bell maga New-York és Boston között nagyon jól hall-
ható társalgást folytatott egy alkalommal. Az első próba-
telefon-állomás Berlinben létesült 1877. nov. 5-én s a
következő évben már nemcsak hogy Angol- és Fran-
ciaországban is rendes telefon-közlekedés lépett életbe,
hanem kísérletet tettek a Calais és Dover közti ten-
geralatti kábellel, s a feszes angolok olyan jól hallot-
ták a francziák csacsogását vagy »polca français»-ját,
hogy akár el is tánczolhatták volna.

Pedig mi volt még ekkor Bell telefonja az ez-
utániakhoz képest!

(Folytatás következik.)

Adatlapok a BCU City-Napoca.

A képviselőház hétfői ülésének elején az elnök bejelentette, hogy Apponyi Albert gróf egészsége helyreállítása céljából négy heti szabadságot kért, mit a ház meg is adott. Ezután a ház folytatta és be is fejezte a belügyminiszterium költségvetésének tárgyalását. Az ülés elején Fejérváry br. honvédelmi miniszter a honvédelmi miniszterium elhelyezésére szolgáló államépület kiegészítéséről és az erre szükséges költségek fedezéséről, Irányi pedig a vallás szabad gyakorlatáról adott be törvényjavaslatot.

Továbbá a budget-tárgyalás megkezdése előtt a horvát pénzügyi kiegyezés ügyében kiküldött regnicolaris bizottságban hiányzó egy tagra adtak be a szavazatok, melyek később megszámláltatván, kiderült, hogy Győry Elek választotta meg. ☐

Ezek után a belügyi költségvetés tárgyalását folytatta a ház. A hivatalos lap jövedelme címénél Lukács Gyula és Orbán Balázs szólaltak fel, kifogásolva, hogy a hivatalos lap jövedelme miért nem nagyobb. Ugy Lukácsnak, mint Orbánnak is Baross miniszter adta még meg a kellő felvilágosításokat.

A fővárosi rendőrség átalányánál Győry Elek emelt szót, hosszabban polemizálva Barossnak egy korábbi beszédével, mire a miniszter azt jegyezte meg, hogy akkori beszéde tárgyilagos volt és nem birt személyes élel Győry ellen. A nyugdíjknál Veszter Imre határozati javaslatot adott be, mely szerint a kormány utasíthatná, hogy a főispánok nyugdíjazásának megszüntetése iránt törvényjavaslatot terjesszen be. Beöthy Ákos a mai főispáni intézmény fölött tör lándzsát s azt kételtű, hibrid intézménynek mondja.

Pulszky Ágost felelvén az ellenzéki támadásokra, majd Szederkényi és Horánszky szólaltak fel, ez utóbbi apostrophálta Pulszky politikai magatartását. Baross miniszter érdemleges nyilatkozatai után egész sora következett a személyes ügyben történt felszólalásoknak, melyekben Pulszky ismételtén védekezett az ellenzéki vádak ellen s kifejté, hogy pályafutásán politikailag következetes maradt, csak egyes személyek iránti bizalma változott. Beöthy Ákos azért tett szemrehányást Baross miniszternek, hogy miért nem akar tőle tanulni, mire a miniszter azt felelé, hogy teljes életében hajlandó tanulni, de megnézi előbb, hogy kitől. Az e szavak által keltett zajos derűtség után Horánszky folytatta a főispáni intézmény elleni támadásokat és apostrophálta az újabb főispáni kinevezéseket is, főleg azt kifogásolva, hogy a fiatalabb nemzedék tagjai neveztettek ki, mire azonban Baross közhelyeslés közt azzal felelt, hogy a szakértelem és ügybuzgóság éppen nincs az előhaladottabb korhoz kötve, sőt a nagyobb agilitás és munkaképesség inkább várható a fiatal kortól. Dárdai előadó replikája után a ház elveté Veszter határozati javaslatát s a költségvetést mindenben változatlanul megszavazta.

Külföldi szemle.

Brassó, 1889. május 15.

A legérdekesebb hír Párisból jön ismét, mely szerint jól értesült körökben azt állítják, hogy a senatus vizsgáló bizottsága nem talált elegendő bizonyítékra, hogy vádat emelhesen Boulanger tábornok ellen. Állítólag Boulanger tábornok betegsége komoly természetű. Másodszülött leánya, ki anyjával Versaillesben él, Londonba utazott. — A Szajnamegyében tartott pótválasztáson az elhunyt Songeon senator helyére az opportunist Poirier-t választották meg 313 sa-

vazattal senatorrá a radicalis Lefèvre ellenében, ki 308 szavazatot kapott.

A bukaresti „Liberté Roumaine” kiválóan figyelemreméltó cikket közöl, melyben visszatérve amaz ismételt hangzatos állításra, mintha Németország nem saját érdekében, hanem az osztrák-magyar monarchiára való tekintetből folytatna rosszindulatu politikát Romániával szemben, képtelenségnek mondja azt, hogy Ausztria-Magyarország, mely már rég megszűnt hódító állam lenni, azzal gyanúsítatik, hogy öt és fél millió, nemzeti büszkeségtől lángoló román bekebelezésére törekszik. Sőt ellenkezőleg, a keleti államok függetlensége épen az osztrák-magyar monarchia politikájára nézve a legkedvezőbb állapot.

Ferdinánd bolgár fejedelem f. hó 12-én Burgaszba érkezett az új vasut munkálatainak megkezdéséhez. A fejedelem fogadtatása a lehető legszívélyesebb volt. Folyó hó 13-án volt az ünnepélyes kezdet, mely alkalommal Ferdinánd fejedelem következő beszédet mondotta: „Mióta a bolgár trónra léptem, nemcsak a béke és a nyugalom állott kielégítő módon helyre az országban, hanem életre kelt több fontos vállalat is. A burgasz-vambolli vasutvonal országunkat száz meg száz uttal hozza összeköttetésbe.” — Köszönetet mondott ezután a fejedelem a szünnői és burgaszi kerületek lakosságának áldozatkészségükért. Reméli, — ugymond — hogy a művelt világ még igazságosabban fogja méltányolni Bulgária fejlődését és haladását és hogy a munkálatok még ez év folyamán befejezettek.” A beszédet a jelen voltak nagy lelkesedéssel fogadták. A fejedelem tiszteletére lakoma volt.

A Rómában ülésező béke-congressus vasárnapi ülésében felolvasták azt az indítványt, mely javasolja, hogy a békét illető ügyekben a választott bírói tiszttel a pápa ruháztassék fel, ha az egyház Olaszországgal már kibékült.

Az angol felsőház hétfői ülésén Salisbury kormányelnök kijelenté, hogy a kormánynak nincs értesülése az Örményországban történt erőszakoskodásokról. A török nagykövet nem ad hitelt a híreknek, a mennyiben az a török kormány felelősségét illeti. Azt azonban elismeri a nagykövet, hogy néha Perzsiából át-átjönnek egyes nomád törzsek és erőszakoskodásokat követnek el; de ezeket a török hatóságok nem fenyegetik meg, mert azonnal ismét visszavonulnak perzsa területre. Salisbury azt hiszi, hogy a török kormány komolyan törekszik az igazságos kormányzatra és a rend fenntartására az országban, s Anglia egész befolyásával azon lesz, hogy e törekvéseben támogassa.

Mihály volt szerb metropolita belgrádi barátait táviratilag arra kérte, hogy mellőzzenek minden ünnepélyes fogadtatást, mert úgy annak politikai jellegét tulajdonítanának, holott ő pártönkivüli akar maradni.

Megyei ügyek.

Brassómegye közigazgatási bizottsága — mint már említettük — hétfőn rendes havi ülést tartott.

Roll Gyula kir. tanácsos-alispán a gyűlést megnyitván, bemutatta Windt Lajos újonnan kinevezett kir. államépítészeti hivatali főnököt, kit a tagok éljenzéssel fogadtak.

Mindenekelőtt felolvastattott Wekerle pénzügyminiszter leirata, melylyel a pénzügyminiszterium vezetésének átvételét közli. A leirat tudomásul vétetett. Azután előterjesztettek a havi jelentések:

A kir. tanfelügyelő jelentése szerint a kövizsgá-

latok több iskolán már megtartattak és pedig kitűnő sikert felmutatva. A tanfelügyelő meglátogatta a megye legtöbb iskoláját, jelen volt a polgári kereskedelmi és a város ipariskolájának vizsgáin, melyekről jelentése a legnagyobb elismeréssel emlékszik meg.

A kir. adófelügyelő jelenté, hogy az adófizetés a lefolyt hóban kedvezőtlen volt. A múlt év hasonidőszakához képest a befizetés kedvezőtlenebb egyenes adóban 3973 frt 12 krral, hadmentességi díjban 203 frt 93 krral; összesen befizettetett az idén 125,118 frt 75 kr egyenes adó és 2044 frt 40 kr hadmentességi díj, holott befizetendő lett volna 265.793 frt 48 kr egyenes adó, 1793 frt 67½ kr hadmentességi díj. Adófizetési halasztás egy sem, házaadmentesség 5 adatott, leírás pedig eszközöltetett 39 esetben.

A kir. ügyész jelentése szerint a lefolyt hóban a megye területén lévő fogházakban le volt tartóztatva 152 férfiú és 41 nő. Fegyelmi eset egy fogoly ellen fordult elő; a megye területén elkövetett bűntényekről 38 feljelentés érkezett be, de nagyobb bűntény nem fordult elő. Az egészségi állapot a fogházakban kitűnő volt; rabtartási térítmény címén 59 frt 63 kr; bűnvádi térítmény címén 54 frt 43 kr s rabmunkakeresmény címén 89 frt 93 kr folyt be.

A kir. államépítészeti hivatal főnökének jelentése szerint úgy az állami, mint a törvényhatósági utak kifogástalan állapotban vannak. A kavicsszállítás az összes utakon már folyamatban van. A botfalvi cukorgyárhoz vezető út teljesen jó karba hozott.

A tiszti főorvos jelentése a lefolyt havi egészségügyi állapotot kedvezőnek mondja, dacára annak, hogy a kanyaró a gyermekek között nagyobb mértékben lépett fel Brassóban, Alsó-Tömösön és Hosszufaluban, Szászhermányon kis mérvű vörheny lépett fel, míg Feketealomban 4 himlőeset fordult elő. Szentpéteren a szem- és köthártyalob javulóban van. Az oltás fogatosítottat s jó eredményt mutat. Prázmáron ismét egy komolyabb következményű kuruzsló eset fordult elő.

Ezután tudomásul vétetvén a botfalvi cukorgyárhoz vezető iparvágány közigazgatási bejárására vonatkozó jelentés és miniszteri engedély, majd a belügyminiszter leirata a világításra használt kőolaj áruba bocsátása tárgyában kiadandó kormányrendeletre nézve, végül pedig a m. kir. Curia harmadfoku végzése a Hiemesch Ferencz városkapitány, dr. Schwarcz Frigyes kórházi fő- s dr. Nussbacher Viktor városi orvos ellen a Lörinczi Cecília pinczérnő esetéből kifolyólag a brassói kir. ügyész rendkívüli felülvizsgálat iránti kérelmének visszautasítása tárgyában, mely végerőről az érdekeltek értesítettet határozattal.

Ezzel az ülés véget ért.

Törökország kereskedelem-jogi viszonyai.

Tanulmány.
Szerényi Józseftől.

I.

Hazánk kereskedelmének két irányt kell szem előtt tartania: az egyik a belföldi kereskedelem, azaz kiszorítani a hazai piacról mindent, a mi idegen; a másik a külkereskedelem, azaz lehetőleg piacot biztosítani a hazai termelésnek külföldön, hazánk határain kívül.

A belföldi kereskedelemről ez alkalommal teljesen eltekintve, most csak a külkereskedelemmel kívánunk foglalkozni. E tekintetben földrajzi fekvésünk egyenesen a Keletre utal, melyen a magyar iparnak domináló

Keleti kirándulás.

Konstantinápoly

III.

Menjünk fel a régi serail-ba: a szultánok ezelőtti székhelyére, mely hatalmas falakkal van körülvéve.

A kapun belépve, elhanyagolt kertben állunk, melyből jobbra-balra tekintve, mindenütt nyomait látjuk a régi nagyságnak. — Az első épület, mely itt feltűnik, a hatalmas Tschinili-kiosk, egy mór stílusban épült földszinti épület, a melyben a milliónyi kincseket rejtő keleti muzeum van elhelyezve. Szakértőnek kell lenni, hogy az ember az itt felhalmozott régiségeket, a világ legnagyobb műkincseit megbírálhassa. Mi laikusok vajmi keveset értettünk hozzá — de mint mondják — ez a világ legtökéletesebb régiséggyűjteménye, melyre úgy ügyelnek a törökök, mint szemük világára. Csak egy baja van a muzeumnak: nagyon zsúfolva áll benne minden. De most ezen is segítenek, két hatalmas márványpalotát emelnek neki.

Elhagyva a muzeumot s kissé felfelé haladva, belépünk egy újabb kapun az első udvarba s onnan az Orta Kapussi-hoz, a középső kapuhoz, melyben az a borzasztó terem van, hol a hóhér szokta rövid munkáját akegyvesztettekkel végezni. Tovább

nem mehettünk, a belső termek el voltak zárva előlünk. Pedig hej, be szeretnénk volna látni azt a drágakövekkel a lehető legpazarabbul kirakott trónt, melyről annyi szépet beszéltek nekünk!

Visszaforulva, a „Bagdad-Kiosk” ragadja meg figyelmünket: egy nyolczszögű hatalmas épület, melynek kék fayence-lemezei rendkívül kedves külsőt kölcsönöznek ennek. Belseje e kiosknak tündéres. Azt nem tudja az ember, mit bámuljon inkább: a legdrágább szövetek és szőnyegek gazdag gyűjteményét, avagy a művészi gyöngyház és elefántesont munkákat, melyekkel az ablakok és ajtók oly gazdagon ellátvák. Innen a híres Janicsár-platán-hoz megyünk, egy történelmi nevezetességű, csaknem teljesen korhadó, de nagy koronájú platán-fához, mely alatt a janicsárok lázadásai kezdődtek. Szemben ezzel van az Irén-templom, mely azonban ma császári fegyvertárul szolgál, hova ritkán juthat idegen. E templom előtt két — régészeti szempontból igen nagybecsű, byzanci eredetű kő-oroszlán áll, valamint több ugyanezen korbéli porphir koporsó házfedél-szerű födelekkel.

Szemben e templommal áll a »Bab-i-Humajunk«, azaz császári kapu; oly építmény, minőt ma már csak keveset találhatni. E kapu fölött zöld mezőben nagy arany török feliratok vannak; azt mondják, a török

kaligrafia legszebb remekei. — Áthaladva e kapun, szemben állunk egy roskadásnak indult, teljesen keleties kinézésű épülettel, az Ahmed-kuttal, mely szintén teljesen márványból van építve dus aranyozásokkal, a melyeknek ma azonban már csak halvány nyomai látszanak.

Köröskörül kis, vízzel telt rézcésészék vannak elhelyezve a szomszagos törökök számára. Mikor mind kiürült, megjelenik egy török s újból megtölti. Így megy ez egész napon át, de azért másnak a kut belsejébe bemenni nem szabad. Innen utunk egyenesen a legszebb templomhoz, Konstantinápoly egyik legremekebb épületéhez vezetett.

Várnunk kellett, épen istenitisztet volt, a mikor pedig gaur nem lépheti át a templom küszöbét. Elmentünk tehát egy közelében levő kávéházba hűsítő venni. A kávéháznak nincs szüksége, nagyteremre: terem az utca, ott állnak a székek Isten szabad ege alatt. Egy pillanat mulva mindegyikünk körül ott settenkedett egy sereg török ficzko a kis ládával és kefével kezökben s majd hogy le nem huznak lábunkról, oly arczátlanok. Mind cipőt akar takarítani. Minőt tiszták is ezek a törökök! Tény, hogy a török előtt mi sem annyira visszataszító, mint a poros cipő.

Most hoz a török egy nagy üveget — lehetett

szerepet kivívni és biztosítani, hazánk már a természet által praedesztinálva van.

A Kelet piacai azonban nagyon különbözők s tehát azok viszonyai is igen eltérők egymástól; — mindannyi azonban igen kedvező reánk, t. i. hazánkra nézve, melynek csak komolyan akarnia kellene, hogy azt a tért teljesen elfoglalja.

Szerbia és Bulgária nagyon kedvező piacul kínálkozik nekünk s különösen előbbi, hova a szállítás is könnyebb, meg a hol a hitelviszonyok is rendezettebbek. Ámde a legkedvezőbb piacunk mégis csak a Kelet metropolisa: Konstantinápoly lehetne, melynek szükséglete egymagában felülmúlja egész Szerbia és Bulgária szükségletét. Nagy akadályul szolgálnak azonban Törökországgal való összeköttetésünkben ennek jelenlegi kereskedelem-jogi viszonyai, állapotok, melyek sehogy sem kedveltethetik meg az idegennel a törökországi kereskedőkkel való összeköttetést. Midőn azonban mindazonáltal tért akarunk foglalni Törökországban is a magyar ipar számára a magyar kereskedelemmel: első sorban ismernünk kell azon módot, melylyel Törökországban a kereskedelmi jogügyek intézhetők, azaz ismernünk kell annak kereskedelem-jogi viszonyait.

Igaz ugyan, hogy ezek nem vetnek valami kedvező fényt a törökországi viszonyokra; igaz ugyan, hogy az a kitüntető szívélyesség, melylyel a legfelsőbb török politikai körök is minden magyart fogadnak, nem érdemi meg, hogy a törököknek épen árnyoldalait mutassuk be. Ámde azt hisszük, egyrészt kötelesség hazai kereskedelmünk iránt, másrészt jó szolgálat épen Törökországnak, is, mely látva, hogy jelenlegi viszonyai egyáltalában nem alkalmasak arra, hogy a külföldön bizalmat keltsenek iránta, igyekezni fog bizonyára törvényeit és intézményeit európai színvonalra emelni.

Mihelyt ezt megteszi, azonnal más fordulatot venne kereskedelmi összeköttetésünk is vele, azonnal javulna Törökország anyagi helyzete, mely ma valóban siralmas állapotban van, holott ez az ország nem oly elgyengült, mint hinnők, sőt ellenkezőleg, magában hordja a fejlődés-képesség csiráit.

Ezek előrebocsátása után térjünk át tulajdonképeni tárgyunkra: Törökország kereskedelem-jogi viszonyainak ismertetésére. Nem száadunk ez alkalommal belemélyedni Törökország általános jogi viszonyaihoz s a különböző eljárási módzatokba, melyeknek ott egy jogi kérdés alá van vetve, mert ez nagyon messze vezetne; célunk kizárólag csak az: megismertetni hazai kereskedő köreinket a törökországi kereskedelem-jogi viszonyokkal, illetve ez által reámutatni az általuk szükségképen követendő eljárássra.

Mindenekelőtt nagy tévedés azt hinni, hogy a Keleten lakó osztrák-magyar alattvalók, az ottani cs. és kir. konzulátusoknak birói hatásköre következtében, mindenkor ezen képviselők birói illetékessége alá tartoznak. A tényállás egészen más s itt első sorban különbség teendő a Keleten lakó más európai államok alattvalói, vagy védelme alatt állók ellen támasztott követelések között. E tekintetben következő elv tartandó szem előtt: európai államok alattvalóival szemben fenforgó peres kérdések fölött Keleten első fokulag az alperes konzulátusa itél; második, illetve harmadfokulag azon felsőbb bíróságok, melyeknek az illető konzulátus alá van rendelve. Így például a keleti osztrák-magyar csász. és kir. konzulátusok első foku itélete, másodfokulag a közös külügyminiszterium által

egy 15 literes — telve limonádéval. Soha életemben oly kitűnő italt nem ittam! És ezt mondá mindegyikünk.

Az egész társaság számára tiz-tizenkét poharat hoztak. Ivott egyik a másik után, poharat itt kimosni nem szokás. Egy másik-egész idegen ember narancsot hozott, megízleltük persze ezt is, és hogy egészen törökösön tegyünk, ittunk reá egy török kávé. Es fizettünk egy-egy pohárért 2 piasztért (20 krt), a kávéért 1 piasztért.

Mialatt itt ülnék s kergetnök a tolakodó baksicskéket s cipőtakarítókat, hirtelen furcsa hangok ütök meg füleinket: valami különös, egyhangu ének. Soká kerestük, honnan jó e hang. Végre észrevettünk egy minareh-n a templom melletti karsu tornyon egy turbanos alakot; egy dervis énekel ott fenn, ez a török templomba hívás módja. Mert tudnunk kell, hogy a törököknek, mint a keleti népeknek általában, nincs harangjuk, náluk a dervis torka pótolja a harang hiányát. Az igaz, jó torka van az istenadának, negyedórától is — hogy nagyot ne mondjak — meghallani szép énekét.

Igy énekel az atyafi ott mintegy negyedóraig, azután leszáll és imádkozni megy.

1855. márczius 31-én kelt a B. t. k. (R. G. B.) 58. §-a alapján esetről-esetre kirendelt cs. és kir. orsz. főtörvényszékhez (a fontosabb konzulátusok részére Triesztben) s harmadfokulag a cs. és kir. legfelsőbb törvényszékhez Bécsben, tartozik; a francia konzulátusok az aixi (Provence) cour d'appelle alá tartoznak; az angol konzuláris bíróságok a londoni kir. feljebbviteli bíróságnak vannak alárendelve; az olasz konzulátusok az anconai Corte d'appello-nak; a németek a lipcei birodalmi törvényszéknek (Reichsgericht) stb.

Ebből már most önként következik, hogy egy osztrák-magyar alattvaló által a Keleten megindított kereset csak azon legtrikább esetben fog az osztrák-magyar konzulátus által honi törvényeink alapján elbíráltatni, ha az alperes is osztrák-magyar alattvaló, holott ellenkező esetben, t. i. követelése más európai államok alattvalói ellen csak az alperes illetékességi államának törvényei és konzulátusa által lesz elbírálandó.

Tanügy.

Dicső-Szentmárton, 1889. május 12.

— Iskolai vizsgálatok. —

A szőkefalvi ev. ref. népiskola ma tartotta meg idei nyilvános közvizsgálatait az ev. ref. templomban. Már a délelőtti órákban a harangok hívogató szavára a szülők és az érdeklődő közönség, valamint a vidékről több tanügybarát jelent meg e vizsgálatra, mely Orbán József pap-tanító szép imája után fél 10 órakor kezdetét vette. A figyelem és érdeklődés a 22 növendék értelmes és szabatos feleletei fölött annyira lekötött, hogy csak délután 1 óra felé kezdett a közönség eloszlni. Jól esett megjegyeznünk, hogy a tanügy e községben is teljesen jó kezekben van és leküzdve a kezdet nehézségeit, igyekszik szép és magaslatos elhivatásának eleget tenni. Legtöbb érdeme van ebben Orbán József lelkésznek, ki nem kiméli a fáradságot, hogy szűk anyagi viszonyok között lévő egyházközségében a tanügy szintén felvirágozzék.

Délután 3 órakor ámentünk Vámos-Gálfalvára az itteni szép felekezeti iskola vizsgálatára. Örömmel győződünk meg arról, hogy e község érdeműs lelkésze, Kovács Elek esperes buzgó és odaadó fáradságának sikerült létesíteni 3 szép tanteremmel, szertárral, gyönyörű tágas kerttel bíró iskolát e kis egyházközségben is.

Ez iskolánál működő 2 férfitanító 120 növendékkel oly szép vizsgát adott, mely a jelenlévő szülők öröme, a hallgatóság teljes meglegedésére szolgált. E községben már évek óta igen szép haladás mutatkozik a tanügy terén, minek hatása meg is látszik szorgalmas és munkás népén.

Tanügybarát.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Lapunk azon tisztelt előfizetőit, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, tisztelettel kérjük hátrálékaik mielőbbi szíves beküldésére.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter kinevezte Dr. Hegyessy Viktor helybeli kir. aljárásbíró az erzsébetvárosi kir. törvényszékhez alügyészszé. A menyire örvendünk e kitűnő biránk ezen kinevezésének annyira sajnáljuk, hogy ezen kinevezés által elveszti őt társadalomunk.

Kamarai segéditkár. A brassói kereskedelmi és iparkamara kedden d. u. tartott ülésében segéditkárként Thomas Mór ügyvédjelöltet választá.

A brassói állami iskolák majálisa. A brassói áll. közép szak-, polgári és elemi iskolák két nembeli ifjusága tegnap tartotta idei majálisát, melyhez kedvezett nekik az Ur, gyönyörű nyári napot adva nekik. Már reggel 7 óra után kezdett gyülekezni a közönség a nagy-utcai iskolaépület elé, csaknem elzárva a közlekedést. E közben sorba gyűltek az egyes iskolák növendékei tanítójuk vezetése alatt. Pontban nyolcz órakor a katonai zenekar kísérete mellett felvonult a középkereskedelmi és ipariskola ifjusága s nemsokára megindult az egész menet, mintegy 1000 gyermek s ifju, oly gyönyörű képet nyújtva, hogy örök kár volt, azt nem lefényképezetni. Elöl »A haza minden előtt!« feliratu diszlobogó s utána a nemzeti zászlók oly tömegben, hogy alig lehetett egyebet látni, mint lobogókat. És mintha a régi nagy idők emlékeit akarták volna ez iskolai ünnepelellyel feleleveníteni, ott hordta büszkén a menet közepén egy ifju azt a lobogót, mely három nagy történeti eseményt látott: 1841.—48.—67. s melyet e számokon kívül e feliratok díszítenek: Éljen a haza! Éljen a király! — Harsogó éljenzésekkel lepott ki minden osztály a kapu alól s ez még folyton úgy tartott, mikor a menet eleje már a nagy-utca végén volt. A kivonulás a legnagyobb rendben s kitűnő hangulatban történt, künn a szabadban pedig elemében volt a fiatalság. Délután városunk magyarságának tulnyomó többsége, intelligenciánk teljesen

szintén kivonult a majálisra, együtt ünneplendő az ifjusággal. Dicsérettel és elismeréssel kell megemlékeznünk azon gondos figyelemről, melylyel a tanári és tanítói kar minden tagja a közönség iránt viseltetett, valamint az ifjuság példás magatartásáról. A majálison a róm. kath. főgymnasium három felső osztálya (VIII.-iknak vizsgája volt) testületileg jelent meg s szívélyesen fogadtatott. Mintegy 5 órakor testületileg, nemzeti lobogóval élükön jelent meg a brassói román középkereskedelmi iskola ifjusága, mely tüneményleg fogadtatott ifjuság és közönség által. Mindenkinél jól esett a társiskola ifjuságának ezen kitűnő magatartása, mely jele az ifjuság egymás iránti tiszteletének, szeretetének. Vajha az ifjuság példája hatna az idősebbekre is, akkor társadalmunk erőteljesebb és viszonyaink erőteljesebbek lennének.

Nem a szászok panaszkodtak. A t. olvasó emlékezni fog még arra a nemes (!) felháborodásra, melylyel Filtsch ur a brassói német újságban visszautasította a »Pester Loyd« azon vádját, hogy a »Von deutschem Stamme« című németországi regényben ez erdélyi szászok panaszkodnának. Most Filtsch ur tárczában ismertetvén e regényt, azzal végzi: »A mi köreinkben azonban e kitűnő regény nemcsak mint költői remekmű, hanem mint a rokonszenves részvét bizonyítéka súlyosan megpróbáltatott népünk iránt is, a legelőkelőbb érdeklődést érdemi, úgy hogy ennek megrendelése és elolvasása becsületbeli kötelessége volna mindenkinek, a ki teheti.« Ugy látszik, hogy tehát mégis van valami közük az erdélyi szászoknak e műhöz!

A brassói iparos ifjak egylete vasárnap este műkedvelői előadást tartott a Vigadó termében. Színre került: »A nők az alkotmányban«. Az előadás meg lehetősé sikerült, de közönség kevés volt.

A zona-tarifa. Mióta lapunk közvetlen értesülés alapján megírta, hogy az új zonatarifa augusztus 1-en életbelép s a tarifa Brassóból Budapestig I. oszt. 13 frt, II. oszt.-ra 9 frt, s III. oszt.-ra 6 frt lesz, a lapok átvéve e hírt, különböző új hírekkel is léptek fel. Az egész tervre nézve hiteles, teljesen biztos helyről következőkről értesülünk. Az új tarifa 14 zónára lesz alapítva — kilométer-távolság szerint. A legkisebb távolság 25 kilométer lesz — a legalacsonyabb díjtétel 10—12 krra tervezetik. Nagy távolságoknál, minő pl. Brassó—Budapest, az árkülönbség óriási; közepes, t. i. 200—300 klm. távolságoknál a rendes jegy ára nem sokkal lesz kevesebb a mostani tértijegy felénél, azaz itt a mérséklés 35—36%-ra tervezetik. Az új tarifával a podgyász díj is változni fog. Augusztus 1-től kezdődőleg megszűnnek az összes kedvezmények, menettérty jegyek, január 1-től a bérletjegyek és kilométer-fűzetek is; csak a szabadjegyek maradnak érvényben, melyek azonban még sokkal korlátozottabb számban fognak kiadni. A menetjegyek alakja is meg fog szűnni s erre vonatkozólag az állomások kaptak is már utasításokat, hogy a régi jegyeket használják fel, de többé ne rendeljenek.

A munkások a német császárnál. A német császár 10 perczig tartott kihallgatáson fogadta f. hó 14 én a munkások küldöttségét. A császár azt mondá, hogy nagyon szíven viseli a dolgot s vizsgálatot fog indíttatni óvja azonban a munkásokat a politikai pártzavaroktól s különösen a szociáldemokracziától. Mert mihelyt ily irányu kihágás történnék, minden hatalmat igénybe fog venni annak elnyomására. A hatóságok elleni legcsekélyebb engedetlenség esetén halomra löveti őket mind.

»Erdélyi Képes Újság« és »Kolozsvári élet« 2. száma is megjelent, hozva gróf Khun Kocsárd és Brassai Sámuel arcképeit. A második szám sokkal élénkebb és változatosabb mint az első, illusztrációi is jobbak. Egyáltalában a lap nagyon jónak ígérkezik és melegen ajánlható mindenkinek. Megjelenik minden vasárnap s ára egész évre 4 frt.

Leányoszoktatás. E hó 11-én szombaton Antal György buzói (Románia) napszámos és Kolosi Sándor léczfalvi lakos több csiki leánycselédet akartak a határon átszoktatni Romániába. Azonban a határ elérése előtt elcsipetvén, a predeáli főszolgabírói hivatal által a helybeli városkapitánysághoz kísértettek be, a hol a bűnösök megérdemelt büntetésben részesíttettek.

A dicső-szentmártoni kereskedők f. hó 12-én tartott ülésükön egyesületté alakulván, a lapunk ápr. 30-iki számában tett »A vasárnapi munkaszünet« indítvány folytán elhatározták a vasárnapi munkaszünetet és végre egy alsó-foku kereskedelmi iskola létesítését. Örömmel vesszük tudomásul a derék egyesület eme követésre méltó elhatározását.

Koponya a fán. Kis-Disznód község erdejében a minap egy fényőfán emberkoponyát találtak. A rendőrség a helyszíni szemle alkalmával az ágak közt egy katonai nyakravalóra bukkant, melyen név is volt. Ennek alapján megállapították, hogy a talált koponya azé a katonáé volt, kinek holttestét két évvel ezelőtt fejnélkül találtak a fa alatt. Kitűnt tehát, hogy a szerencsétlen katona felakasztotta magát s később testének törzse a saját súlya alatt elvált a főtől, s ez fennmaradt a fán.

Társszerkesztők:

Nagy-Küküllőmegye részéről Horváth László (Segesvár.)
Kis-Küküllőmegye részéről Gyöngyössi István (D.-Szent-Márton)

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Szterényi József, Napoca.

HIRDETMÉNYEK.

Ad 3208.—1889. t. l. k. v. i.

Arverési hirdetményi kivonat.

A brassói kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Gödry János ügyvéd által képviselt *Foris Mihály* végrehajtónak *Buna István* végrehajtást szenvedő elleni 200 frt tökékövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a brassói kir. törvényszék területén lévő Tatrang közs. határán fekvő, a tatragi 1) 745. számú teleknyelvényben A + 3232. helyrajzi szám alatti egész fekvőre 52 frtban, a 3473/1. helyr. sz. alatti egész ingatlanra 55 frtban, 2) a 746. számú teleknyelvényben A + 3360. és 3361. helyr. sz. alatti egész ingatlanokra 16 frtban, 3) a 744. sz. t. l. k. v. b. n. A + 1186. és 1187/1. hr.-sz. egész ingatlanra 168 frtban és 4) az 1546. sz. t. j. k. v. b. n. A + 1587. hr.-sz. a. ingatlanra 17 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenti ingatlanok az 1889. évi június hó 6-ik napján délelőtti 9 órakor — *Tatrag* község házában megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t.-cikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t.-cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Brassó, 1889. évi ápril hó 13.

A kir. törvényszék telekkönyvi hatósága:
Kovács Károly,
egyes bíró.

(206) 1—1

Új üzlet nyitás.

Alulírt van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, miszerint a helybeli piacon egy

női divat, öltöny és fehérnemű üzletet

a kereskedelmi törvényszékileg bejegyzett

B. Keresztesy

czég alatt nyitottam Brassóban klastrom-utca 11. sz. a.

Továbbá támaszkodva az itt hazamos idő óta szerzett helybeli és vidéki ismeretségre, ugyszintén szak-képzettségemre az tizlet minden ágában, azon örömdetes biztosítással hogy a n. é. közönségnek minden évadra a legujabbat a legjutányosabb árak mellett hozni, szigorú feladatommak tekinteni el nem mulasztom. — A n. é. közönség szívélyes támogatását és becses látogatását kérve, vagyok

alázatos mély tisztelettel

B. Keresztesy.

l. k. 994.—1889. t. l. k. v. i.

Hirdetmény.

A ságesvári kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság részéről közzétetik, miszerint a Héjjasfalva—Székelyudvarhelyi helyi érdekű vasút számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíneire a következő határnap tüzetett ki, ugymint: Héjjasfalva községre nézve 1889. évi április hó 30-án reggel 9 óra: Héjjasfalva állomás.

rilis hó 30-án reggel 9 óra: Héjjasfalva állomás.

Az érdekeltek felhívának, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesztésük, különben a kisajátítás és a felvett térfigat, úgy a feljegyzett szorgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívának mindazok, a kik a fennebbi határokon a Héjjasfalva—Székelyudvarhelyi h. ér. vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitétt kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak; ezeket 1889. évi június hó 12-éig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsek, mintboz a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkeblezett tételek pedig ezuttal a kisajátított területekről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekkvi hivatalban betekinthezők.

Ságesvár, 1889. április hó 2-án.

A kir. járásbírósa, mint telekkvi hatóság:

Máthé Albert,
kir albiró.

(158) 2 3.

Söracsarnok!

Van szerencsém ezennel a n. é. közönséget értesíteni, hogy átvetem a

marosvásárhelyi söracsarnokot

mely a régi, most azonban teljesen újonnan berendezett és felszerelt Hellwig-féle kertben van.

Teljesen új tekepálya is van.

A kitűnő marosvásárhelyi sör mellett szolgálók kitűnő ó- és új borokkal is, valamint jó izletes étellekkel is, igyekezve a t. közönséget kielégíteni.

Számos látogatást kér legmélyebb tisztelettel

Kloth József,

(212) 2—2

vendéglős.

Kertmegnyitás falragaszok szerint.

Egy jó könyv.

„.... A küldött könyv útmutatásai ugyan rövidke és velősek, de mintha csak a gyakorlati használatra termettek volna; nekem és családomnak a legkülönbözőbb betegségek esetében igen kiváló szolgálatokat tettek. Így és hasonlóképen hangoznak a köszönőiratok, melyeket Richter kiadó-intézete „A Betegbarát” című, rajzokkal ellátott könyv elküldéseért majdnem napoként kap. Mint az ahöz nyomtatott s a szerencsés meggyógyítottaktól származó értesítések tanúsítják, az abban foglalt tanácsok követése által még oly betegek is gyógyulást nyertek, a kik már minden reményt feladtak. E könyv, melyben hosszú évek tapasztalatainak eredményei vannak letéve, megérdemli a legkomolyabb figyelembevételt minden beteg részéről, bármi bajban is szenvedjen. Kie becses könyvet megszerezni óhajta, az írja egyszerűen egy levelező lapra magyar nyelven „Egy betegbarátot” és pontos címét s címzeze a levelező lapot Richter kiadó-intézetébe Lipcsében.

• A megküldés ingyen történik. •

„THE GRESHAM” életbiztosító-társaság Londonban.

Ausztriai fiók: Bécs, Gisellastrasse 1. sz., a társaság saját házában.

Magyarországi fiók: Budapest, Ferencz József-tér, 5. és 6. szám, a társaság saját házában.

A társaság vagyona 1888. június 30-án frk. 102.846.222,47

Évi bevétel biztosítások és kamatból 1888. június 30-án 19.161.298,73

Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések és visszavásárlók stb. után a társaság fennállása óta (1848.) 205.158.040,—

A legutóbbi tizenkét hónapi üzleti idő alatt a társaságnál 50.971.150,—

értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társulat fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke 1561.757.690,—

értékre megy.

Tervezetek és minden közelebbi felvilágosítások az osztrák-magyar birodalom minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok által adtnak.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

DR. GUST

antiszeptikus készítményei a fog és száj ápolására, kiválóan tisztítólag, fenntartólag s erősítőleg hatnak a szájüreg szerveire.

Ezen készítmények az eddig e célra használt legjobb anyagokon kívül tartalmaznak még új, kiválóan antiseptikus, azaz rothadás ellenesen ható szereket, melyek ellensúlyozzák a fogak romlását és a foghús megbetegedését.

1 üveg szájvíz 50 kr. és 1 frt.,
(elégéses löbb hétre.)

1 doboz fogpor 25 kr. és 40. kr.

1 adag fogpaszta 40 kr.

Főraktár Stenner Frigyes gyógyszerháza az „Arany oroszlánhoz” Brassóban.
(200) 3—*)

Bécs, 1873. Érdem-érem.	Páris, 1867. Bronz érem.	London, 1878. Disz-oklevél.	Német-Palánka, 1887. Arany érem.
----------------------------	-----------------------------	--------------------------------	-------------------------------------

CSIK JÓZSEF
es. és kir. kizárólag szabad. első szerémi

Portland cement- s vízhatlan meszgyár

Beocsinban.

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.
ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu **Portland cement és vízhatlan meszt,** melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállítanak.

Arjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdem-érem.	Trieszt, 1882. Arany érem.
---------------------------------	-------------------------------	------------------------------	-------------------------------

Gyors és biztos segély gyomorbajok és azok következményei ellen.

Az egészség fenntartása a nedvek s egyszersmind a vérnek is tisztítása s tisztántartására s a legjobb emésztés előmozdítására a legjobb s leghathatósabb szer, a már évek óta ismeretes s közkedvelt

dr. ROSA-féle életbalzsama.

Ez a leghasznosabb s a leggyógyhatásosabb gyógyfűvekből a legnagyobb gondallal készítve, teljesen megbízhatóan a legjobbnak bizonyult be mindennemű emésztési bántalmaknál, gyomorgörcsnél, étvágyhiány, savanyu feibőfögés, torlódás, aranyeres bántalmak stb., stb.-nél. Ezen kitűnő hatásánál fogva tehát ez már is a legjobbnak bizonyult s a legbiztosabb házi gyógyszerre vált

Egy nagy üveggel 1 frt, egy kis üveggel 50 kr.

Több ezer elismerő- és dicsőirat van kitéve szíves betekintés végett.

Óvás! Hamisítások kikerülése végett mindenkit figyelmeztetek, hogy az én valódi s az eredeti utasítás szerint készített, dr. Rosa-féle életbalzsamom mindig egyik palackja kék lemez papírba van csomagolva, mely a hosszoldalán a következő felirattal van ellátva: Dr. Rosa-féle életbalzsam Fragner B. gyógyszerházból, a fekete sashoz Prágában 205. sz. III. német, cseh, és francia nyelven, s melynek homlokzata az idemlékelt törvényesen letéteményezett védjeggyel van ellátva.

Dr. ROSA életbalzsama valódi minőségben kapható a készítő főraktárában

FRAGNER B.

gyógyszerháza „a fekete sashoz” Prágában, 205. sz. III., továbbá Brassóban Kellemen Ferencz és Kugler Ede, valamint Budapest Török József gyógyszerész uraknál. Az osztrák-magyar birodalom valamennyi nagyobb gyógyszerháza raktáron tartja ezen balzsamot.

Ugyanitt kapható még:

Prágai egyetemes házi-kenőcs,

ezer meg ezer hálairat által elismert biztos gyógyszer mindennemű gyuladások sebek és daganatok ellen. Biztos sikerrel alkalmazható a női mell gyuladása, tejmegrekedése és keményedésénél, a gyermek választásánál; a genyedéséknél vérdaganatoknál, genyefakadásoknál és pokolvárnál; körömdaganatnál s az ugynevezett körömméregnél a kézen vagy lábon; keményedéseknél duzzadásoknál, mirigydaganatoknál, szalonnadagnál, holttestemnél stb. stb. Minden gyuladás daganat, keményedés, duzzadás a legrövidebb idő alatt gyógyíttatik, a hol azonban már a genyéképződés már beállott, a daganat a legrövidebb idő alatt fájdalom nélkül fölsziva és meggyógyítva lesz.

25 és 35 kros szelenczékben.

Óvás! Miután a prágai egyetemes házi-kenőcs igen gyakran utánoztatik, mindenkit figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint egyedül csak általam lesz előállítva. És pedig csak akkor valódi, ha a sarga fémdoboz, melyben foglaltatik vörös használati utasításba (9 nyelven nyomtatva) és kék lemez papírosba, mely az idemlékelt védjeggyel van ellátva, van becsomagolva.

Fül-balzsam. A legkísérlettel és számos kísérlet által mint legmegbízhatóbb szer ismeretes a nehéz-hallás meggyógyítására, s a teljesen elvesztett hallás visszaszerzésére. — Egy palack ára 1 frt.